
СЕКЦІЯ ІІІ
ПЕДАГОГІКА. ПСИХОЛОГІЯ

**ІНФОРМАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВЕ ПОНЯТТЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА ПІДПРИЄМСТВ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА» В
ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ**

*О. Л. Заверющенко, к. філол. н., доцент,
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Інформація є одним з найголовніших понять таких навчальних дисциплін, як «Інформаційна інфраструктура підприємств», «Документно-інформаційні комунікації», «Інформаційно-аналітична діяльність», «Інформаційно-бібліографічне забезпечення науково-технічної сфери» та ін., що входять до навчального плану для студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», а також ключовим компонентом назви самої спеціальності.

Терміном «інформація» оперують численні галузі науки, зокрема філософія, логіка, інформатика (теорія інформації), соціологія, кібернетика, документна лінгвістика, документознавство, інформотерапія тощо, серед яких є давні та ті, які виникли нещодавно. Загальновідомо, що слово «інформація» походить від латинського *informatio* – виклад, роз'яснення. У сучасному розумінні інформація – це 1) повідомлення про щось; 2) відомості про навколишній світ, процеси, які в ньому відбуваються, про події, ситуації, чийсь діяльність, що їх сприймає людина безпосередньо або за допомогою спеціальних пристроїв, зокрема через машини керування та інші системи.

Дослідники розглядають різні види інформації, наприклад, економічну, технічну, природознавчу, соціальну інформацію тощо. Важливим є те, що вчені вважають інформацію основним продуктом сучасного суспільства, який має високу вартість. Водночас вона належить до головних цінностей суспільства. Зараз інформація стала основним ресурсом людства, базою соціального й технічного розвитку. Інформацію, яка обертається в суспільстві, поділяють на семантичну та естетичну.

Існують численні класифікації інформації. Так, одна з них належить В. З. Когану, який схарактеризував евристичне функціонування інформації у суспільстві за такими критеріями: розмах циркуляції, час циркуляції, напрямок руху, емоційне забарвлення інформації, спосіб виробництва, мета виробництва.

У межах навчальної дисципліни «Інформаційна інфраструктура підприємств» студенти названої спеціальності ознайомлюються з двома

підходами до природи інформації – атрибутивним і функціональним, що формує їхні уявлення про інформацію як властивість усіх матеріальних об'єктів (перший підхід) і як умову та результат спрямованої активності на соціально свідомому рівні (другий підхід).

Термін «інформація» входить до численних понять, якими оперують студенти, на зразок «інформаційні відносини», «інформаційна діяльність», «інформаційний ресурс», «інформаційне суспільство», «інформаційний простір», «інформаційний суверенітет держави» тощо. Так, під час вивчення теми «Державна політика у сфері національного інформаційного простору» студенти вивчають поняття державної інформаційної політики та її головні напрями. Викладач пояснює, посилаючися на Закон України „Про інформацію” (1992 р.), що державна інформаційна політика – це сукупність основних напрямів і способів діяльності держави щодо одержання, використання, поширення та зберігання інформації.

Ураховуючи ті соціально-економічні обставини, у яких перебуває Україна на сьогоднішньому етапі розвитку, лектор має вміло пов'язати поняття інформації не тільки з поняттям державної інформаційної політики, але також з поняттям інформаційної політики Європейського Союзу XXI ст. Остання є ідеологією європейського співробітництва у сфері комунікацій, узгодженою учасниками міжнародного співтовариства, утіленням програм і концепцій розвитку інформаційної сфери, спрямованих на співробітництво в галузі інформації та комунікації, що було вирішено на П'ятій конференції «Інформаційне суспільство – виклик для Європи» Комітету Міністрів Ради Європи з інформації (Салоніки, Греція, 1997 рік).

Одним з найважливіших понять з ряду названих є поняття інформаційного суспільства, оскільки головною метою об'єднаної Європи залишається створення розвиненого інформаційного суспільства як нового етапу існування інтелектуального суспільства. Ряд документів обґрунтовує створення єдиного інформаційного простору Європи з метою поліпшення інформаційної інфраструктури на будь-якому рівні.

У зв'язку з цим варто зазначити, що студенти в межах вище названої теми опановують як закони України, котрі стосуються інформаційної діяльності („Про інформацію”, „Про науково-інформаційну діяльність”. „Про мови”, "Про державну таємницю", "Про національну програму інформатизації" та ін.), так і міжнародні документи, у яких закріплено засади інформаційної інтеграції Європи: «Європа і глобальне інформаційне суспільство: рекомендації для Європейської Ради ЄС» (Брюссель, 1994 р.), «Підготовка Європи до інформаційного суспільства» (Люксембург, 1994 р.), «Включення інформаційного суспільства в політику Європейського Союзу. План дій» (Брюссель, 1996 р.), «Доповіді ЄК Форуму інформаційного суспільства» (Брюссель, 1996-2000 рр.) тощо.

Таким чином, вивчаючи навчальну дисципліну «Інформаційна інфраструктура підприємств», студенти вибудовують логічний ланцюжок

від поняття інформації до понять світового інформаційного суспільства, що сприяє не тільки кращому засвоєнню матеріалу, але й дає майбутнім фахівцям змогу уявити роль і місце інформаційної справи в сучасному інформаційному просторі як у межах держави, так і в межах глобальної інформаційної інфраструктури.

PRACTICE-ORIENTED TEACHING THE ACADEMIC DISCIPLINE “ANALYTICAL AND SYNTHETIC INFORMATION PROCESSING” AS A COMPONENT OF FORMING PROFESSIONAL COMPETENCES IN TRAINING STUDENTS MAJORING IN INFORMATION, LIBRARY AND ARCHIVAL STUDIES FOR THE KHARKIV REGION

***Karpenko O. O., PhD, Associate Professor,
M. Ye. Zhukovskiy National Aerospace University “Kharkiv Aviation Institute”***

Modern transformations in Ukrainian higher education, geared toward integrating into the global learning environment, emphasize the importance of improving the quality of teaching so that to train professionals for all fields of social communications. It requires using practice-oriented teaching as a means of formation of professional competences of future specialists. Information is the main instrument of the information society. It is very important to know how the information can be created, processed, distributed, and manipulated as the most significant economic and cultural activity in all regions of Ukraine. In this context, the problem of using the practice-oriented teaching the academic discipline “Analytical and synthetic information processing” as a component of forming professional competence in training students majoring in Information, Library and Archival Studies for the Kharkiv region is of great importance.

The practice-oriented teaching is usually considered as a means of forming professional competences of students as future specialists that meet employers’ needs in conditions of the competitive labour market. It is the student professional development that attempts to address the gap between academic experiences and employer expectations. Student professional development provides students with appropriate competencies as a sum of abilities, skills, and knowledge that can be developed and applied for their successful study, professional career, and life-long learning which they acquire when learning different academic disciplines within a concrete specialty. Nevertheless, all students acquire universal competencies for all specialties such as critical thinking; communication; teamwork; problem-solving; creativity and innovation; personal and career development; cultural and global citizenship.

Students majoring in Information, Library and Archival Studies at M. Ye. Zhukovskiy National Aerospace University “Kharkiv Aviation Institute” acquire appropriate professional competencies including understanding of theoretical foundations of system organizing, modernizing, increasing the management efficiency of information, library and archival studies; using national and international standards and regulatory frameworks in the field of Information, Librarian and Archival Studies, as well as theory and practice of